

УДК 378.147.227

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-1-28>

Ірина БЕРЕЗНЕВА,

orcid.org/0000-0002-3351-9963

старший викладач кафедри іноземних мов
Національної академії Національної гвардії України
(Харків, Україна) *irinasunnyday27@gmail.com*

СПЕЦИФІКА ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Стаття присвячена питанням впровадження технологій дистанційного навчання в військових ВНЗ. Підкреслюючи, що забезпечення вільного доступу до освіти для всіх є одним з основних атрибутів інформаційного суспільства, розглядаються можливості комунікаційного середовища, які дозволяють використовувати якісно нові технології набуття знань. Метою статті є розгляд дієвих інструментів впровадження дистанційної освіти в процесі вивчення іноземної мови курсантами вищих військових навчальних закладів. Методологічною основою проведеного дослідження є методи аналізу та синтезу, порівняння та узагальнення. В результаті проведення дослідження було проведено вивчення та систематизація трактування поняття «дистанційна освіта», «технології дистанційного навчання», «веб-середовище дистанційного навчання», «суб'єкти дистанційного навчання». Вивчено основні інструменти реалізації дистанційного навчання: відеоконференції, блог, середовище Classroom, соціальні мережі та месенджери; встановлено переваги та недоліки реалізації дистанційного навчання.

У систематизованому вигляді наведено огляд специфіки режимів дистанційного навчання (синхронний чи асинхронний) та наголошено, що викладачеві слід врахувати ряд факторів та умов, що виникають під час організації занять (повітряні тривоги, незадовільний зв'язок, тощо). Підкреслюється необхідність зосереджувати підготовку до заняття викладачеві не лише на якості навчального матеріалу, але й на моральній підтримці курсантів, надавати допомогу у вигляді бесід. Звернута увага, що сьогодні, як ніколи, здобувачам вищої освіти потрібна підтримка, впевненість та віра. Визначено, що систематична конструктивна співпраця викладача англійської мови з курсантами вищого військового навчального закладу засобами дистанційної освіти стимулюватиме формуванню стійкої мотивації курсантів до вивчення мови.

Ключові слова: дистанційна освіта, суб'єкти дистанційного навчання, інструменти дистанційної освіти, відеоконференція, блог.

Irina BEREZNEVA,

orcid.org/0000-0002-3351-9963

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages
National Academy of the National Guard of Ukraine
(Kharkiv, Ukraine) *irinasunnyday27@gmail.com*

SPECIFICATIONS OF THE IMPLEMENTATION OF DISTANCE LEARNING TECHNOLOGIES IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION WHEN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE IN WARTIME CONDITIONS

The article is devoted to the implementation of distance learning technologies in military universities. Emphasizing that providing free access to education for all is one of the main attributes of the information society, the opportunities of the communication environment that allow using qualitatively new technologies for acquiring knowledge are considered. The purpose of the article is to consider effective tools for the implementation of distance education in the process of learning a foreign language by cadets of higher military educational institutions. The methodological basis of the conducted research is the methods of analysis and synthesis, comparison and generalization. As a result of the research, a study and systematization of the interpretation of the concept of "distance education", "distance learning technologies", "distance learning web environment", "distance learning subjects" was carried out. The main tools for the implementation of distance learning were studied: video conferences, a blog, the Classroom environment, social networks and messengers; the advantages and disadvantages of implementing distance learning are established. In a systematized form, an overview of the specifics of distance learning modes (synchronous or asynchronous) is given and it is emphasized that the teacher should take into account a number of factors and conditions that arise during the organization of classes (air alarms, unsatisfactory communication, etc.). It is emphasized the need to focus the teacher's preparation for the lesson not only on the quality of the educational material, but also on the moral support of the cadets, providing help in the form of conversations. It is noted that today, more than ever, cadets of higher education need support, confidence and faith. It was

determined that the systematic constructive cooperation of the English language teacher with the cadets of the higher military educational institution by means of distance education will stimulate the formation of stable motivation of the cadets to learn the language.

Key words: distance education, distance education subjects, distance education tools, video conference, blog.

Постановка проблеми. Сьогодні доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу стали події, викликані збройною агресією РФ та оголошенням в Україні воєнного стану, згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні». Це вплинуло на звичний спосіб життя кожного з нас. Війна і навчання... Поняття не сумісні, але сьогодні це реальність.

Вдосконалення електронних ресурсів створили можливість для організації дистанційного навчання (ДН), щоб кожен здобувач, студент, курсант, кожен учень з різними здібностями мав рівний доступ до якісної освіти. Специфіка дистанційного навчання, що базується на використанні комунікаційних технологій, Інтернет-ресурсів і послуг, впливає на способи відбору і структуризації змісту, способи реалізації тих чи інших методів і організаційних форм навчання, що суттєво впливає на функціонування всієї системи. Здобувач відбирає й опрацьовує інформацію, висуває гіпотези, приймає рішення, спираючись на власні роздуми, власне бачення проблеми. У центрі пізнання знаходиться проблема, яка вимагає роботи думки для її розв'язання. Пізнавальна, мисленева діяльність індивіда дозволяє йому виходити за рамки отриманої інформації, будувати нове знання. Дистанційне навчання стало невід'ємною складовою сучасних освітніх реалій. Новітні технології дозволяють отримувати знання на відстані незалежно від місцеперебування учасників освітнього процесу.

Аналіз досліджень. Вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах України є пріоритетним завданням формування конкурентоспроможного фахівця на сучасному ринку праці, особливо коли йде мова про фахівців військової справи. В останні роки проблема дистанційного навчання у ВНЗ досліджується за такими напрямками: принципи ДН (А. Андреев, Є. Полат, А. Хуторський); психолого-педагогічні засади ДН (І. Козубовська, В. Кухаренко); робота викладача в системі ДН (Н. Бесєдін, Л.Значенко, В. Кухаренко, О. Рибалко, Н. Сиротенко); методи, форми та засоби створення дистанційних курсів (Є. Долинський, О. Кареліна, І. Козубовська, В. Кухаренко, О. Рибалко, Г. Яценко); особливості ДН для підготовки фахівців технічних спеціальностей (М. Загірняк). Низка вітчизняних учених

займається проблемами розроблення та впровадження дистанційних технологій у освітній простір, а саме: Д. Ільницький, І. Кулага, Я. Кульбашина, А. Матвійчук, С. Стрельник, В. Ярижко. Однак, на жаль, наразі лишаються невирішеними питання щодо розроблення дієвих механізмів впровадження та поширення систем дистанційного навчання у навчальній практиці вітчизняних вищих навчальних закладів, зокрема в військових закладах вищої освіти.

Мета статті – розглянути дієві інструменти впровадження дистанційної освіти в процесі вивчення іноземної мови курсантами вищих військових навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. Терміни і поняття дистанційного навчання вживаються у таких значеннях: дистанційна форма навчання – форма організації навчального процесу у закладах освіти, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень.

Технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості.

Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі мережі Інтернет.

Веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням.

Суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (курсанти військового ВНЗ), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники).

Синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо).

Асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо.

Які переваги та недоліки цих форматів навчання? Синхронне навчання – це швидкий і безпосередній зворотний зв'язок, як від викладача, так і від курсантів. Відповіді та реакції надаються в режимі реального часу, майже так само, як і на звичайному занятті. Звісно, є технологічні обмеження, які означають, що одночасно говоритиме лише хтось один, і на екрані можна побачити не всіх учасників водночас, якщо їх достатньо багато. Як вважає І. Власенко, «лише в синхронному форматі можна організувати безпосередню взаємодію курсантів у малих групах, швидко обговорити питання та прийняти рішення» (Власенко, 2017: 1). Однак, синхронне навчання вимагає онлайн-присутності в чітко визначений час. Це може бути проблемою, особливо коли певна частина синхронного заняття йде на узгодження технічних перешкод, перепитування й уточнення через непередбачувані перебої зі зв'язком та інші організаційні моменти.

Натомість асинхронний режим передбачає роботу за власним графіком та у власному темпі й максимально використовує переваги змішаного навчання. Це дозволяє опановувати матеріал, орієнтуючись на власне розуміння, а не на темп решти групи. Водночас, за І. Красноголовою «асинхронний режим може давати відчуття більшої ізольованості, адже знижується відчуття навчальної спільноти, якщо спеціально не підтримувати його. Крім того, це вимагає від курсантів доволі високої самодисципліни та розвинутого вміння керувати своїм часом, що може бути досить складним, зокрема за відсутності попереднього досвіду такої роботи» (Красногорова, 2009: 4).

Таким чином, розглянувши особливості цих форматів навчання, можна відокремити такі види та форми діяльності, які дозволяють максимально ефективно застосувати кожен із цих режимів. Переглянемо деякі з них:

1. *Кейс-технологія* – заснована на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіо-візуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів та їх розсиланні для самостійного вивчення та організацією регулярних консультацій з викладачами традиційним або дистанційним способом;

2. *Інтернет мережева технологія* – базується на використанні мереж Інтернет та телекомунікацій для забезпечення навчально-методичними матеріалами та інтерактивної взаємодії між суб'єктами навчання;

3. *Змішана технологія*. Така, що поєднує кейс та інтернет-мережу.

Для відпрацювання тієї чи іншої технології суб'єктами навчання використовуються наступні інструменти спілкування у дистанційному навчанні:

– Відеоконференція – це конференція реального часу в on-line режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час. Для якісного проведення відеоконференції необхідна її чітка підготовка: створення програм, своєчасна інформація на сайті і розсилка за списком. Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених класах», коли курсанти та викладач знаходяться на відстані. Отже, обговорення й прийняття рішень, дискусії, захист проектів відбуваються у режимі реального часу. Викладач і курсанти можуть бачити один одного, викладач має можливість супроводжувати лекцію наочним матеріалом.

– Блог – це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі курсантів. Для вивчення іноземної мови в дистанційному режимі блог можна використовувати під час навчання у колективі. Наприклад, автор (один курсант чи їх група) виконав певне завдання (твір, есе), яке розміщується на сайті свого мережевого щоденника (блогу), потім автор блогу дає можливість іншим курсантам прочитати і прокоментувати розміщений матеріал. В курсантів з'являється можливість обговорення й оцінки якості публікації і коментарів іноземною мовою, що сприяє розвитку мовленнєвих навичок (Дегтярьов, 2014: 12).

– Середовище Classroom дозволяє організувати онлайн навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію, різні додатки Google. Викладач має можливість контролювати, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання.

– Соціальні мережі та месенджери дозволяють створювати закриті групи, чати, обговорення тем,

завдань, проблем, інформації, що є доцільним під час вивчення тем військового напрямку.

Стратегія синхронного дистанційного навчання «вимагає від учасників освітнього процесу одночасної присутності у віртуальному середовищі хмарного сервісу або програми» стверджує І Кулага (Кулага, 2020: 3). Організація такої форми роботи може бути досить складною при великій кількості учасників освітнього процесу (безкоштовні сервіси для спілкування підтримують невелику кількість учасників, не всі учасники своєчасно приєднуються до зустрічі через технічні складнощі налаштувань пристрою чи швидкості Інтернет-зв'язку), тому «цю форму доцільніше використовувати як додатковий елемент іншої форми асинхронного дистанційного навчання» (Кулага, 2020: 3). Наприклад, курсанти поділяються на групи, кожній з яких надається завдання скласти (відредагувати, обговорити тощо) спільний навчальний матеріал, розташований на сервісі спільних документів. Тоді учасники групи самі зв'язуються між собою для виконання завдання, а результати (за необхідності й процес) його виконання викладач може спостерігати у обраному хмарному середовищі або отримати його від курсантів електронною поштою.

Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання значною мірою використовують веб-ресурси навчальних дисциплін, які можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- відео– та аудіозаписи до занять;
- мультимедійні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування з автоматизованою перевіркою результатів, тестування з перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- інші ресурси навчального призначення.

Змістова частина дистанційного навчання готується у структурованому вигляді. Це значить, що кожний структурний елемент курсу створюється в окремому файлі. Електронні конспекти, які планується розміщувати у дистанційному курсі, повинні мати чіткий поділ за темами, що розглядаються.

Під час оформлення навчально-методичних матеріалів слід дотримуватися наступних вимог та рекомендацій:

- Файли можуть надаватися у різних форматах: PDF, Power Point, Open Office, Microsoft Word, Microsoft Excel.
 - Малюнки можуть бути представлені в різних графічних форматах, наприклад, .jpeg, .gif, .png та інших.
 - Для аудіо– відео рекомендується використовувати такі формати: .mp3, MPEG, .flv – Flash-відео; .f4v – Flash-відео, тощо.
 - Для демонстрацій аудіо– відео та проведення вебінарів рекомендовано використовувати сервіси YouTube.
 - Для онлайн-тестування онлайн-сервіси, для створення тестів: <http://osvita.ua/school/method/technol/45747>;
 - вебсайт Pete's Power Point Station – для створення та перегляду тематичних презентацій, лексичних та граматичних вправ, лінгвокраїнознавчих матеріалів;
 - eslflow.com (вебсайт Eslow's English Language Teaching) – сайт, що містить матеріали для проведення дискусій, комунікативних вправ, рольових ігор, розумових розминок, які можна використати при роботі на різних рівнях: Elementary, PreIntermediate, Intermediate, Flashcards (www.eslow.com);
 - apples4theteacher.com – універсальний сайт, що містить електронну бібліотеку із завданнями для розвитку навичок читання – <http://www.apples4theteacher.com/>;
 - [super teacher worksheets.com](http://superteacherworksheets.com) – тека завдань, текстів, що можуть використовуватися індивідуально кожним курсантом за розділами: Reading and Writing Worksheets, Grammar, Phonics, Spelling Lists and Worksheets – www.superteacherworksheets.com;
 - [esl tower.com](http://esl.tower.com) – друковані та інтерактивні вправи з граматики, лексики, фонетики, онлайн-вправи та ігри, що можна використовувати як під час занять, так і в індивідуальній роботі з курсантами – <http://www.esltower.com/guide.html>.
- При розробці тестових завдань для перевірки знань з дисципліни, необхідно пам'ятати, що тести мають своєю метою перевірку (самопере-

вірку) ефективності засвоєння матеріалу. Тести можуть відрізнятися цільовим призначенням для: самоконтролю, перевірки поточних знань, підсумкового контролю (Палатова, 2020: 5). При підготовці тестів, слід продумати та визначити для кожного тесту такі атрибути і параметри:

- тип тесту (для самоконтролю, вхідного, проміжного, підсумкового контролю);
- види питань у тесті (вірно/невірно, одинарний або множинний вибір правильних відповідей, зіставлення визначень і варіантів відповідей, числова відповідь, коротка відповідь з введенням з клавіатури та інші);
- максимальна кількість балів за увесь тест;
- бальна оцінка за кожен вірну відповідь;
- відведений час для тестування;
- кількість спроб.

Крім дидактичних аспектів, викладачеві варто звернути увагу на психологічно-соціальні характеристики, такі як рівень поточних знань, рівень професійних знань, а також на вплив оточуючого середовища, зокрема на ситуацію в зоні бойових дій. Важливо пам'ятати, що на інтерес курсантів до вивчення дисципліни, впливає відповідність проблематики курсу професійним потребам, ситуації на фронті та особистим зацікавленням курсанта. В умовах дистанційної освіти викладач повинен «демонструвати найкращі якості: високий рівень професіоналізму, активність, гнучкість мислення, толерантність і водночас принциповість» (Kegeyan, 2016: 8). Роль викладача в умо-

вах дистанційного навчання передусім полягає у встановленні приязної атмосфери між викладачем і курсантами, створенні комфортного навчального середовища та виборі дієвого лінгводидактичного інструментарію для підтримки зацікавленості курсантів вивченням англійської мови.

Висновки. Організація якісного масового дистанційного навчання в умовах воєнного стану – складний і надважкий процес. Але кропітка систематична робота щодо впровадження й удосконалення сучасних технологій дистанційного навчання в освітній процес допоможе згодом досягти позитивних результатів. Організація навчального процесу під час воєнного стану виявляється найбільш оптимальною за рахунок дистанційного навчання. При цьому досліджуючи специфіку режимів дистанційного навчання (синхронний чи асинхронний) викладачеві слід врахувати ряд факторів та умов, що виникають під час організації занять (повітряні тривоги, незадовільний зв'язок, тощо). Організовуючи дистанційне навчання треба не забувати про соціально-психологічний фактор. Викладач має зосереджувати підготовку до заняття не лише на якості навчального матеріалу, але й на моральній підтримці курсантів, надавати допомогу у вигляді бесід. Звертаємо увагу, що сьогодні, як ніколи, здобувачам вищої освіти потрібна підтримка, впевненість та віра. Отже, навчання в умовах воєнного стану є викликом та водночас важливим внеском викладачів в Перемогу України!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власенко І.Г. Впровадження дистанційного навчання – вимога сучасності. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 102 с. URL: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf (дата звернення: 22.01.2023).
2. Дистанційна освіта. URL: <http://pravotoday.in.ua/ua/career/jur-education/ukraine/remote> (дата звернення: 12.01.2023).
3. Кулага І. В. Результати дослідження світового досвіду організації та розвитку дистанційної освіти І. В. Кулага, А. В. Матвійчук, Д. О. Ільницький, С. О. Стрельник та ін. URL: [https://kneu.edu.ua/userfiles/education2_0/13-4713_verstka\(1\).pdf](https://kneu.edu.ua/userfiles/education2_0/13-4713_verstka(1).pdf) (дата звернення: 12.01.2023).
4. Красногорова І. Б. Формування мотивів учіння курсантів у процесі викладання англійської мови : автореф. дис. на здобуття канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 1999. 22 с.
5. Палатова Д. А. Distance education: a replacement for traditional forms of education. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2020. URL: <http://ekoncept.ru/2020/0.htm>. (дата звернення: 15.02.2023).
6. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ, положення від 25.04.2013 № 466. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18>. (дата звернення: 15.01.2023).
7. Al-Maqtri, A.M.T. How effective is e-learning in teaching English? A case study. *Journal of Education and Human Developmen*. Vol. 3. No. 2. 2014. Pp. 647–669.
8. Kegeyan S.E. Distance Learning: its Advantages and Disadvantages. *International Journal of Professional Science*. № 1-2016. URL: <http://scipro.ru/article/26-01-16>. (дата звернення: 16.01.2023).
9. Kegeyan S.E. English language distance learning. *International scientific professional periodical journal "The Unity of Science"* / publishing office Friedrichstrabe 10-Vienna-Austria, 2015. 190 p.

REFERENCES

1. Vlasenko I.H. Vprovadzhennia dystantsiinoho navchannia – vymoha suchasnosti. [Implementation of distance learning is a modern requirement]. *Distance learning as a modern educational technology: materials of the inter-university webinar*

(Vinnytsia, March 31, 2017) / resp. ed. L. B. Lishchynska. Vinnytsia: VTEI KNTEU, 2017. 102 p. URL : http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf [in Ukrainian].

2. Dystantsiina osvita [Distance education]. URL : <http://pravotoday.in.ua/ua/career/jur-education/ukraine/remote>. [in Ukrainian].

3. Kulaha, I. V. Rezultaty doslidzhennia svitovoho dosvidu orhanizatsii ta rozvytku dystantsiinoi osvity [The results of the study of the world experience of the organization and development of distance education] // I. V. Kulaga, A. V. Matviychuk, D. O. Ilnytskyi, S. O. Strelnyk, and others. URL: [https://kneu.edu.ua/userfiles/education2_0/13-4713_verstka\(1\).pdf](https://kneu.edu.ua/userfiles/education2_0/13-4713_verstka(1).pdf) [in Ukrainian].

4. Krasnoholova I. B. Formuvannia motyviv uchinna kursantiv u protsesi vykladannia anhliiskoi movy [Formation of motives of cadets' learning in the process of teaching English]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01. Kyiv. 22 s. [in Ukrainian].

5. Palatova D. A. Distance education: a replacement for traditional forms of education. *Scientific and methodological electronic magazine "Concept"*. 2020. URL: <http://ekoncept.ru/2020/0.htm>

6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia: Nakaz, polozhennia vid 25.04.2013 № 466 [On the approval of the Regulation on distance learning: Order, regulation from 25.04.2013 № 466]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18> [in Ukrainian].

7. Al-Maqtri, A.M.T. How effective is e-learning in teaching English? A case study. *Journal of Education and Human Developmen*. Vol. 3. No. 2. 2014. Pp. 647–669.

8. Kegeyan S.E. Distance Learning: its Advantages and Disadvantages / *International Journal of Professional Science* № 1-2016. URL : <http://scipro.ru/article/26-01-16>

9. Kegeyan S.E. English language distance learning. *International scientific professional periodical journal "The Unity of Science"* / publishing office Friedrichstrabe 10-Vienna-Austria, 2015. 190 p.